

สรุปองค์ความรู้ "แนวทางการพัฒนางานวิจัยที่มีคุณภาพและเกิดผลจากการวิจัยที่นำไปใช้ประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ "

โดยคณะกรรมการจัดการความรู้ คณะบริหารธุรกิจและวิทยาศาสตร์

การวิจัย มีเป้าหมายเพื่อ ค้นหาคำตอบที่เป็นความจริง (truth) ต้องการผลิตความรู้ใหม่ ที่ถูกต้อง และเชื่อถือได้ ดังนั้น ในการทำวิจัย นักวิจัยจำเป็นต้องหาวิธีการในการป้องกันหรือลดค่าความเท็จ อันอาจจะเกิดขึ้นจากการทำวิจัย ให้เหลือน้อยที่สุดเพื่อที่ผลการวิจัยจะใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด ซึ่งถือว่าเป็นเป้าหมายสำคัญของการวิจัย

ขั้นตอนการทำวิจัยเพื่อให้เกิดคุณภาพ

ขั้นที่ 1 การกำหนดปัญหา การวิจัยที่ดีควรจะเริ่มต้นด้วยปัญหา หรือคำถามเสมอ เพราะการกำหนดคำถามของการวิจัย เป็นจุดเริ่มต้นในการวางแผนการวิจัย ในขั้นต่อ ๆ ไป

ขั้นที่ 2 การตั้งสมมติฐาน เป็นการคาดการณ์ หรือทำนายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตั้งแต่ 2 ตัวขึ้นไปหรืออีกนัยหนึ่งเป็นการคาดการณ์ ถึงคำตอบที่เป็นไปได้ ของปัญหาการวิจัย ที่ได้กำหนดไว้

ขั้นที่ 3 การพิสูจน์สมมติฐาน โดยการไปเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยรูปแบบการวิจัย (design) และระเบียบวิธีวิจัย (methodology) ที่เหมาะสม จากนั้นจึงนำข้อมูลที่รวบรวมได้ มาวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคทางสถิติที่เหมาะสม

ขั้นที่ 4 การสรุปผล ถ้าข้อสรุปนั้น สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ก็ได้สมมติฐานใหม่ แต่ถ้าขัดแย้งกัน ก็อาจจำเป็นต้องเปลี่ยนสมมติฐานที่ตั้งไว้เดิม

ลักษณะที่ดีของงานวิจัย

1. หัวข้อวิจัย (ชื่อเรื่องวิจัย) ต้องมีความชัดเจน อ่านเข้าใจง่าย ไม่คลุมเครือ ชี้ถึงขอบข่ายของปัญหาที่วิจัย ไม่ใช้คำฟุ่มเฟือย ไม่เขียนในรูปคำถาม ไม่เขียนในรูปคำสรุปของการวิจัย และไม่ใช่ตัวย่อ
2. ภูมิหลังหรือความเป็นมา กล่าวถึงปัญหาชัดเจนทำให้ผู้อ่านทราบเจตนาในการวิจัย เหตุผลในการวิจัยชัดเจนและเป็นเหตุผลที่สำคัญ มีรากฐานทางทฤษฎีและผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง ใช้ภาษาชัดเจน และมีกรอบความคิดของตนเอง
3. จุดมุ่งหมายของการวิจัย ต้องระบุจุดมุ่งหมายของการวิจัยที่ชัดเจนและครอบคลุม
4. ขอบเขตการวิจัย การกำหนดขอบเขตของปัญหาการวิจัยต้องชัดเจน มีการระบุเกี่ยวกับประชากรกลุ่มตัวอย่าง ตัวแปร ฯ
5. นิยามศัพท์เฉพาะ ให้นิยามตัวแปรและคำศัพท์เฉพาะที่จำเป็นเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้ตรงกัน
6. ความสำคัญของการวิจัย เขียนความสำคัญของการวิจัยไว้ชัดเจน ความสำคัญของการวิจัยที่ระบุไว้อยู่ในขอบเขตของการวิจัยเรื่องนั้น ๆ
7. การออกแบบวิจัย ต้องออกแบบอย่างรัดกุม เลือกตัวแปรเหมาะสม สามารถอธิบายได้ว่าทำไมจึงเลือกศึกษาตัวแปรเหล่านั้น

8. สมมุติฐานในการวิจัย (ถ้ามี) ต้องระบุอย่างชัดเจน และตอบสนองจุดมุ่งหมายของการวิจัย และสร้างจากหลักของเหตุผล มีรากฐานมาจากทฤษฎี แนวคิดที่ได้ศึกษาค้นคว้ามาอย่างดี และจากผลวิจัยที่เกี่ยวข้อง
9. ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง คัดสรรเรื่องที่เกี่ยวข้องตรงกับเรื่องวิจัยนำเสนออย่างเพียงพอ เรื่องไม่เกี่ยวข้องก็ไม่นำมากล่าว มีการเรียงลำดับการเสนอหัวข้อเรื่องอย่างเหมาะสม ใช้ภาษาเขียนที่เข้าใจง่าย เชื่อมโยงกันไปตามลำดับโดยตลอด
10. วิธีการดำเนินการ กำหนดให้เหมาะสมและรอบครอบรัดกุม อธิบายวิธีการดำเนินการอย่างละเอียดชัดเจนเป็นไปตามลำดับที่เหมาะสม กล่าวถึงประชากร กลุ่มตัวอย่าง และการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างละเอียดชัดเจน ระบุเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นมาตรฐานมีความเที่ยงตรง ความเชื่อมั่นสูง อธิบายถึงวิธีการสร้างเครื่องมืออย่างชัดเจน
11. การวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผล ทำอย่างระมัดระวังมีการตรวจทานไม่ให้เกิดผิดพลาด วิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติที่เหมาะสม ถูกต้อง แปลผลได้ถูกต้อง ใช้ภาษารัดกุม
12. การเขียนรายงาน ใช้ภาษาชัดเจน รัดกุม เขียนถูกต้องตามแบบฟอร์มที่เป็นที่ยอมรับ และมีความคงเส้นคงวาตลอดทั้งรายงาน
13. การอภิปรายผล อธิบายผลอย่างเหมาะสมแสดงถึงว่ามีการค้นคว้ามามาก ผู้วิจัยมีความรอบรู้

คุณลักษณะของผลงานวิจัยที่มีคุณภาพ

1) ผลลัพธ์เป็นรูปธรรมจับต้องได้ ได้แก่ เกิดนวัตกรรมจากการพัฒนา และเกิดความยั่งยืนในพื้นที่ นวัตกรรมที่เกิดจากการทำงานวิจัยมีลักษณะสร้างการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง หรืองานวิจัยทำแล้วก่อให้เกิดประโยชน์มีผลกระทบในวงกว้างทั้งต่อวงวิชาการ ประโยชน์ต่อการพัฒนา ผู้วิจัยสามารถนำผลการวิจัยบูรณาการกับการทำงานตามภารกิจหน้าที่ของผู้วิจัย

2) นำเสนอสิ่งใหม่ งานวิจัยมีลักษณะที่แตกต่าง ไม่ซ้ำซ้อนกับงานวิจัยในอดีต มีความทันสมัยที่เป็นแนวหน้าทางวิชาการ การนำเสนอองค์ความรู้ที่ไม่ซ้ำเดิม และการคิดต่างด้วยการตั้งคำถามโต้แย้งความรู้เดิม

งานต่อเนื่อง ผลงานวิจัยถูกสะสมมาอย่างต่อเนื่อง และผลงานส่วนใหญ่ได้สะท้อนให้เห็นว่างานวิจัยมีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับในวงวิชาการ การทำงานวิจัยในเรื่องใดเรื่องหนึ่งติดต่อเรื่อย ๆ ไปโดยไม่ละทิ้งหรือเปลี่ยนแปลงบ่อย นักวิจัยจะเกาะติดประเด็นวิจัยที่เป็นความถนัดและความเชี่ยวชาญ